

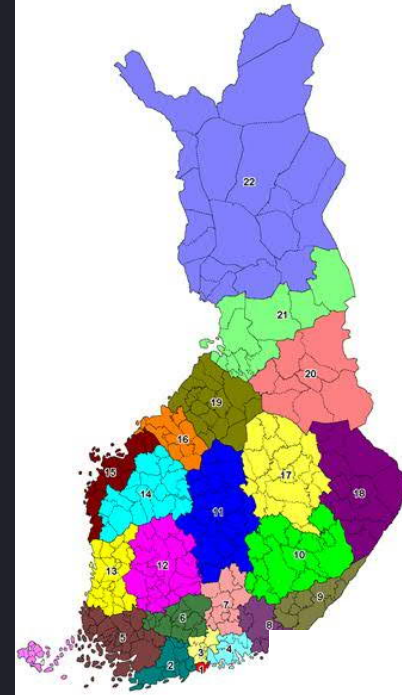
PIRKANMAAN PELASTUSLAITOS

Turvallisuuden tekijöitä vuodesta 1898

PELASTUSTOIMI

Sisäministeriö johtaa, ohjaa ja valvoo pelastustointia ja valmistelee sitä koskevan lainsäädännön. Tavoitteena on turvallinen ja kriisinkestävä Suomi.

Suomessa on 22 kuntien yhteisesti ylläpitämää pelastuslaitosta, jotka hoitavat pelastustoimen tehtävät alueellaan

Pirkanmaan pelastuslaitos

Toiminnan kuvaus

- Pirkanmaan pelastuslaitos huolehtii Pirkanmaan alueen 23 kunnan pelastustoimesta. Pelastuslaitoksen keskeiset tehtäväalueet lain mukaan ovat onnettomuuksien ennaltaehkäisy, ihmisten ja omaisuuden pelastaminen, ympäristön suojaaminen sekä normaaliajan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen.
- Pelastuslaitos tuottaa myös ensihoitopalveluita yhteistoiminnassa Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa Tampereen, Pirkkalan, Nokian, Lempäälän, Valkeakosken, Vesilahden, Ylöjärven ja Akaan kuntien alueella sekä vastaa osaltaan ensivastetoiminnasta koko Pirkanmaalla.

Yleistä

Pelastuslain (379/2011) mukaan alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määritettäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen tulee kattaa pelastuslaissa määritetyt alueen pelastustoimen järjestämiseen kuuluvat tehtävät ja sen tulee perustua riskien ja uhkien sekä meneillään olevan palvelutasokauden arvioinnin pohjalta tehtyihin johtopäätöksiin. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Palvelutasopäätös on voimassa määräajan.

Pelastustoimen järjestämisestä annettu laki (613/2021) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023. Voimaantulon mukaan pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 6 §:n mukaiset ensimmäiset palvelutasopäätökset tulee tehdä viimeistään 1 päivänä joulukuuta 2023. Ennen ensimmäisen palvelutasopäätöksen tekemistä noudatetaan pelastuslain (379/2011) nojalla tehtyjä kyseistä aluetta koskeneita alueen pelastustoimen palvelutasopäätöksiä.

Yleistä

Pirkanmaan pelastustoimen palvelutasopäätös on tarkistettu vuosille 2020-2021. Uusi palvelutasopäätöksen tarkistus on valmisteltu uudelle valtuustokaudelle alkaen 2022 ja se on voimassa kunnes hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös tulee voimaan.

Pirkanmaan pelastustoimen palvelutasopäätös on valmisteltu nykyisen palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta annetun ohjeistuksen mukaisesti ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon pelastustoimen uudistushankkeeseen sisältyvä säädösvalmistelu.

Palvelutasopäätösehdotus on valmisteltu virkamiestyönä pelastuslaitoksen vastuualueilla ja se on ollut kunnille lausunnolla 17.11.2021 mennessä. Palvelutasopäätösvalmistelun yhteydessä on käyty neuvottelu myös aluehallintoviraston kanssa. Pirkanmaan pelastustoimen neuvottelukunta on käsitellyt palvelutasopäätöksen tarkistusesityksen kokouksessaan 22.11.2021

Palvelutasopäätöksen 2022-2023 valmistelu

Palvelutasopäätöksen sisältöön valmistellaan

- Palvelutasokauden arviointi, muutokset uhkissa ja riskeissä, toiminnan tavoitteiden ja suorituskyvyn arviointi
- Palvelutasopäätöksen toteutumisen arviointi ja seuranta
- Palvelutasopäätös lakisäätteisistä ja muista tehtävistä
- Palvelutason kehittämissuunnitelma

Riskien ja uhkien arviointi

Toimintaympäristön muutokset

- Alueen yhdyskuntarakenteen kehityssuunnat, ennakoitavat riskialuemuutokset, Pirkanmaan maakuntastrategia ja Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma
- Nyt esillä oleva riskien ja uhkien arviointi keskittyy Tampereen kaupunkiseudun ennakoitaviin muutoksiin. Muun Pirkanmaan osalta arvioinnissa on huomioitu kuntien suunnitelmat ja maakuntastrategia joissa ei lyhyellä aikavälillä ole tapahtumassa olennaisia muutoksia. Aiempina vuosina paloasemaverkoston uudistaminen on painottunut kaupunkiseudun ulkopuolelle.
- Riskikohteiden, onnettomuustyyppien ja tapahtumien onnettomuusriskien määrittely todennäköisyyden ja seurausvaikutusten perusteella sekä onnettomuusuhkien arviointi tapahtuneiden onnettomuuksien perusteella.
- Pelastustoiminnan voimavarojen mitoittaminen tehokkaaseen toimintaan. Uhkien arviointi sovitetaan yhteen valvontasuunnitelman kanssa.

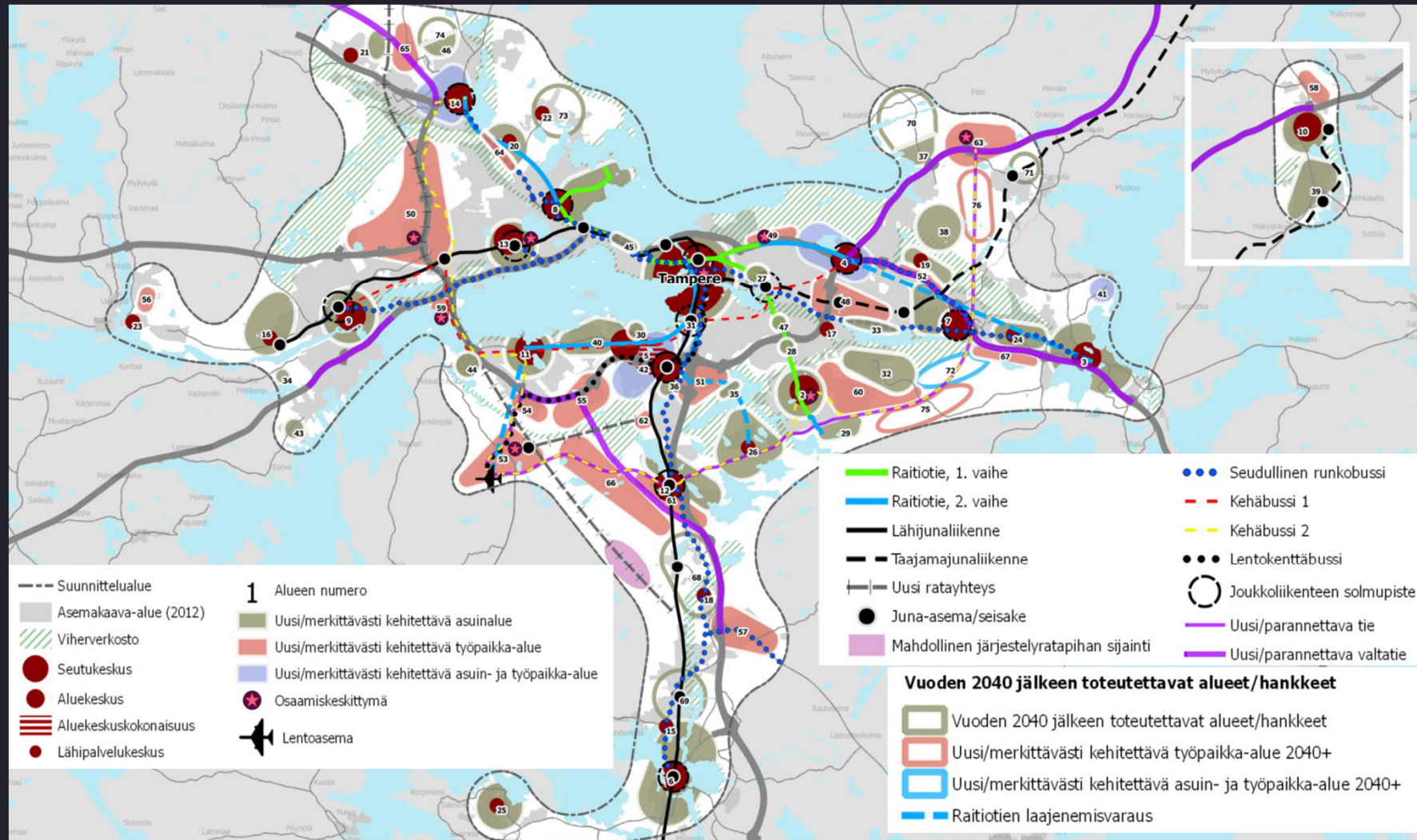

Toimintaympäristön muutokset

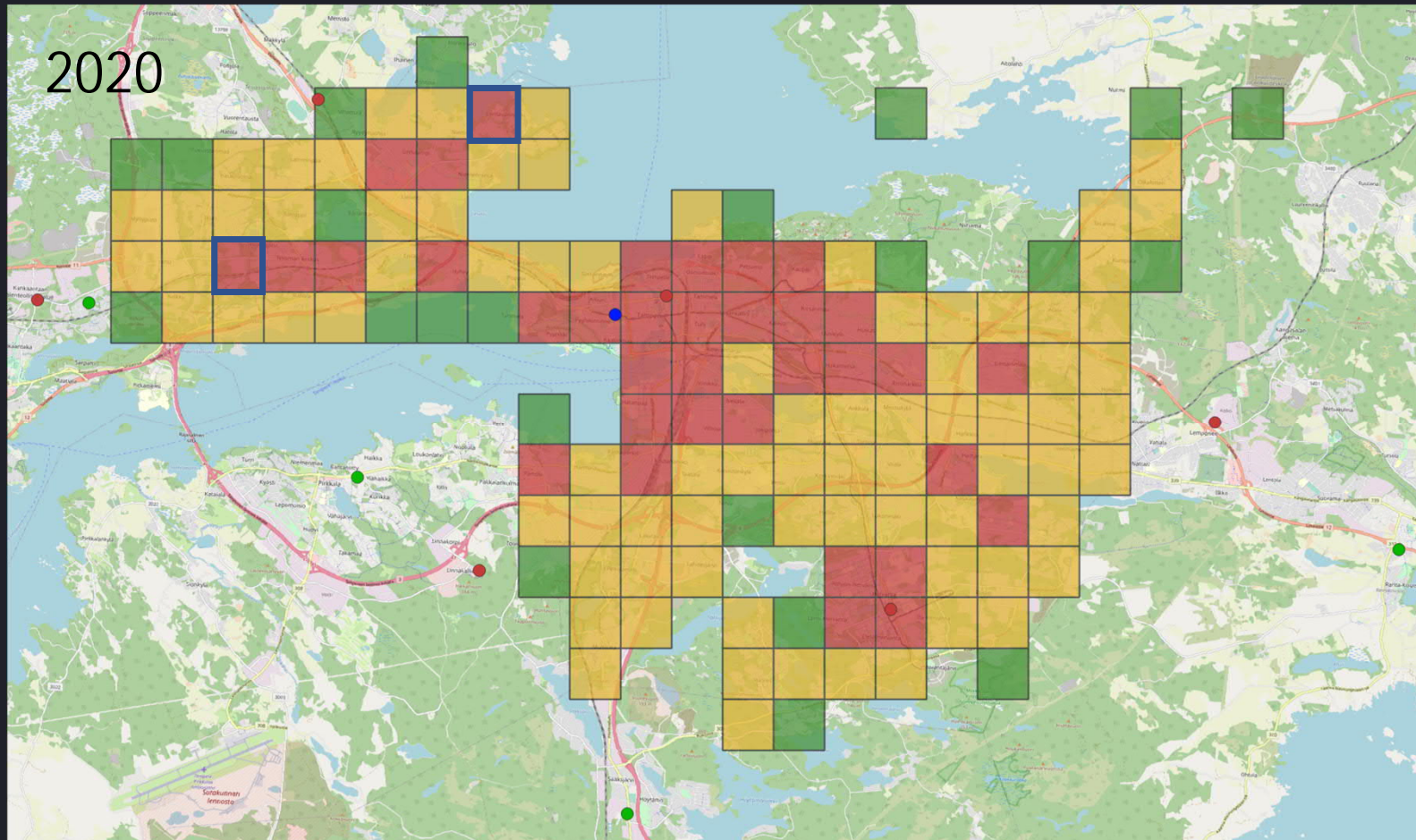
Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040

- Kaupunkiseudulla 480 000 asukasta vuonna 2040
- Kasvu nykyisen yhdyskuntarakenteen täydentämiseen vahvistamaan joukkoliikenneväyliä
- 91 000 uutta asuntoa, joista 70% raitiotien tai lähi- ja taajamajunien vaikutusalueella, loput keskustojen välisille alueille
- Seutukeskukset sekä alue- ja lähipalvelukeskukset elinvoimaisia palvelujen keskittymiä
- Työpaikat keskuksiin, osaamiskeskittymiin sekä muihin palvelujen ja teollisuuden alueisiin

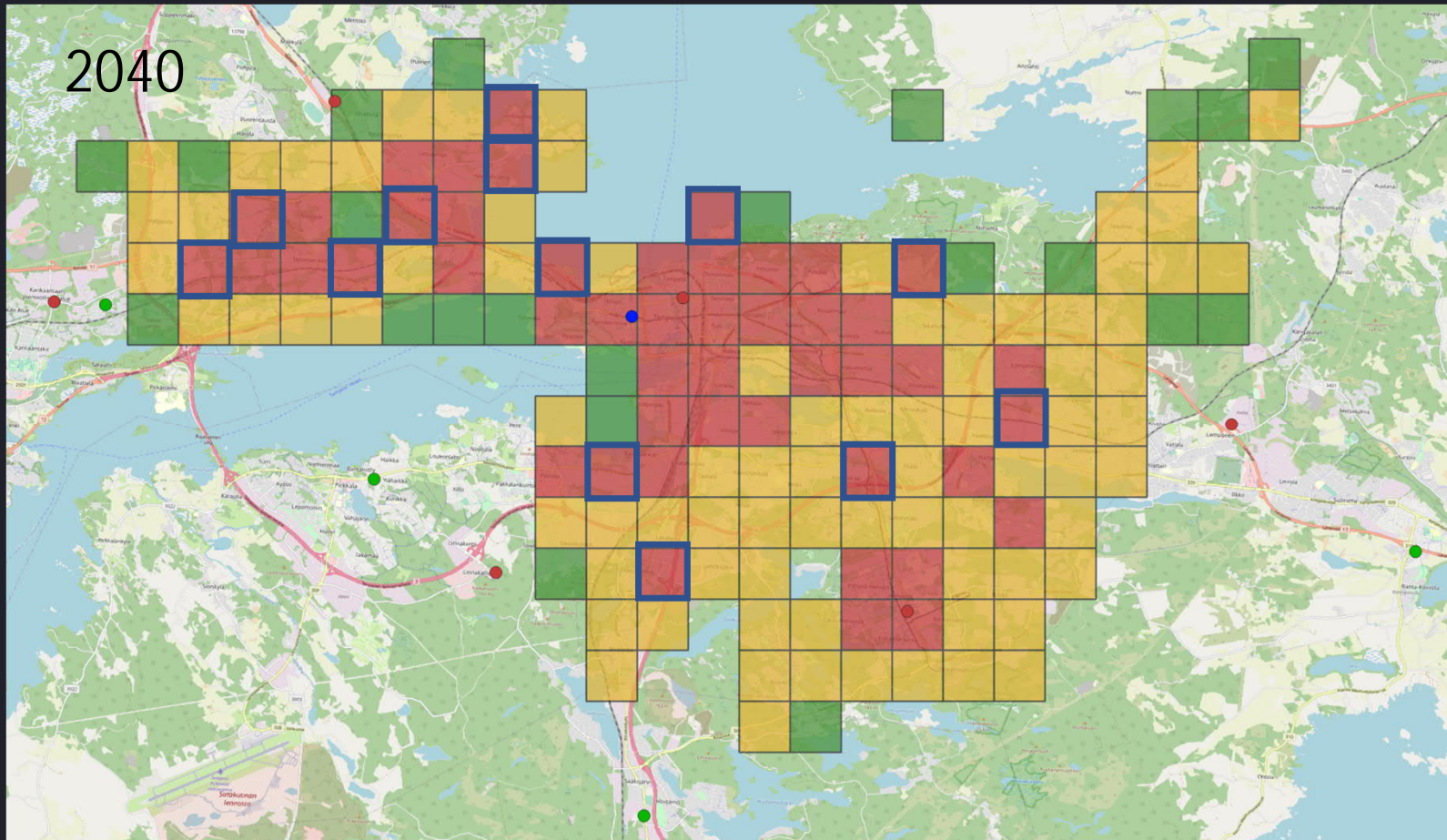
Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040

Ennakoitavat muutokset riskialueissa

Ennakoitavat muutokset riskialueissa

Uudet riskitekijät

- Tiivistyvä kaupunkirakenne
- Rakentamisen aiheuttamat tilapäiset muutokset liikenneverkkoon
- Korkea rakentaminen
- Maanalainen rakentaminen
- Raitiotie
- Suuret yleisötapahtumat
- Viestintäympäristö
- Turvallisuusympäristöön ja viranomaistoimintaan vaikuttavat käyttäytymismallit

Palvelutasopäätöksen toteutuminen

Palvelutasopäätöksen tavoitteet ovat pääosin toteutuneet onnettomuuksien ehkäisyssä ja toimintoja on saatu kehitettyä ohjauksessa, neuvonnassa, palontutkinnassa sekä valvonnassa. Koronapandemia on vaikuttanut epäsäännöllisen valvonnan tehtävämäärää vähentävästi, mutta vapautunutta resurssia on pystytty kohdentamaan aiempaa enemmän jälkivalvontaan. Toisaalta pandemia on haitannut ja keskeyttänyt joitain yhteistyömuotoja. Resurssipulaa on todettu ajoittain mm. maankäytön ohjaukseen liittyvissä asiantuntijatehtävissä sekä kemikaaliturvallisuuslain valvonnassa.

Palvelutasopäätöksen tavoitteet ovat pääosin toteutuneet pelastustoiminnan varautumisessa päivittäisiin tilanteisiin, häiriötilanteisiin, poikkeusoloihin ja pelastustoimintaan erityistilanteissa. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteet ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan toteutumisen osalta Tampereen kaupunkialueen I-riskiluokassa eivät ole toteutuneet täysimääräisesti.

Pelastuslaitoksen sisäistä varautumista häiriö- ja poikkeusolojen varalle on kehitetty yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa. Kuntien varautumisen tukemista on kehitetty ja jatkettu.

Ensihoitopalvelu on tuotettu sairaanhoitopiirin palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Toiminnan tavoitteiden ja suorituskyvyn arviointi

Onnettomuuksien ennaltaehkäisyn vaikuttavuutta ja tehokkuutta on parannettu tarkastelemalla tehtävien organisointia, resursointia ja toimintatapoja. Pirkanmaan alueellinen kehittyminen, näköpiirissä olevat toimintamallien muutokset sekä tavoitteet toiminnan vaikuttavuuden parantamiseen edelleen edellyttävät kuitenkin lisäresursointia päätoimiseen onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstöön lähitulevaisuudessa.

Toiminnan tavoitteet toteutuvat pelastustoiminnan päivittäisissä tilanteissa ja suorituskyky on riittävällä tasolla pois lukien ensimmäisen pelastusyksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaika joissakin Tampereen kaupunkialueen I-riskiluokan ruuduissa. Rungas rakentaminen ja tiivistyvä kaupunkirakenne sekä rakentamisen aikaiset muutokset kulkuväylissä ja liikennemäärissä ovat aiheuttaneet ajoaikojen pidentymistä.

Ensihoidon järjestämisen edellyttämät toimintamallit ja tiivis yhteistoiminta sairaanhoitopiirin kanssa on toimintatapana vakiintunut ja toiminnan laajentumistarpeisiin on kyetty vastaamaan.

Palvelutasopäätös

Palvelutasopäätöksestä voidaan poiketa poikkeusoloissa tai erityisen painavasta syystä kaupunginhallituksen päätöksellä tai myös pelastusjohtajan viranhaltijapäätöksellä.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn palvelut ylläpidetään entisellä tasolla ja toimintaa kehitetään toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Pelastustoiminnan palvelutasoa kehitetään riittävän toimintavalmiuden varmistamiseksi erityisesti Tampereen kaupunkialueen I-riskiluokan alueilla. Paloasemien sijoitus- ja tilatarvesuunnittelua jatketaan käynnissä olevissa Tampereen eteläisen ja läntisen alueen rakentamishankkeissa. Tämän lisäksi tehdään selvitys- ja kartoitustyötä Tampereen Itäisen alueen toimintavalmiuden parantamiseksi. Yksittäisten pelastus- ja ensihoitoyksiköiden sijoittelua riskienarvioinnin perusteella tilapäisesti optimaalisiin paikkoihin jatketaan yhteistyössä sairaanhoitopiirin ensihoitokeskuksen kanssa.

Pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehtyjen yhteistoimintasopimusten mukaisesti noudattaen sairaanhoitopiirin voimassa olevaa ensihoidon palvelutasopäätöstä.

Kehittämissuunnitelma

Onnettomuuksien ennaltaehkäisy

- Valvontatoiminnan vaikuttavuuden parantaminen
- Valvontatoiminnan resurssien tarkistaminen suorituskyvyn takaamiseksi
- Yhteistoiminnan kehittäminen HVA-uudistuksessa sosiaali- ja terveystoimintajärjestelmien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa iäkkäiden tai toimintakyvyltään muutoin alentuneiden asumisen paloturvallisuuden parantamiseksi
- SM:n toimintaohjelma Turvallinen ja onnettomuuksista vapaa arki 2025 mukaisesti mahdollisuuksien selvittäminen yhteistyön tiivistämiseen alueen tutkimus- ja oppilaitosten kanssa
- Turvallisuusviestinnän uudet tekniikat ja niiden mahdollisuudet turvallisuusneuvonnassa ja -koulutuksessa.

Kehittämissuunnitelma

Pelastustoiminta

- Päivitetään ja täydennetään pelastustoimen suunnitelmien rakenne.
- Saatetaan loppuun pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän kehittämishanke.
- Määritellään päällystön ja paloesimiesten osaamisvaatimukset, kartoitetaan osaaminen ja suunnitellaan jatkotoimenpiteitä osaamisen kehittämiseksi ja ylläpidolle.
- Uusien paloasemahankkeiden käynnistys Urjalassa ja selvitys perusparantamisesta tai uudishankkeesta Virroilla 2026, Mänttä-Vilppulassa 2027, Keikyässä 2027 ja Sastamalassa 2025. Paloasemarakennushankkeiden jatkaminen Tesomalla, käyttöönotto syksyllä 2023 ja Nekalassa tavoitteena käyttöönotto syksyllä 2024. Suunnittelu aloitetaan paloaseman rakentamiseksi Tampereen Itäisellä alueelle toimintaympäristön analyysin perusteella. Niemenrannan alueen suunnittelu ja kaavoitus on käynnissä ja paloasema huomioidaan valmistelutyössä.
- Pelastuslaitoksen energian, tarvikkeiden ja materiaalien alueellinen huoltovarmuus ja logistiikkajärjestelmä.
- Pelastuslaitoksen väestönsuojelumuodostelmien johtamisen ja resursoinnin suunnittelu.

Kehittämissuunnitelma

Kuntien valmiussuunnittelun tukeminen

- Pelastuslaitos kehittää edelleen toimintamalleja kuntien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen toiminnan tukemiseksi. Pelastuslaitoksen tilanne- ja johtokeskuksen keskeistä roolia tilannekuvan kehittämisessä ja kuntien toiminnan tukemisessä vahvistetaan.

Ensihoito

- Ensihoidon ja ensivastetoiminnan palvelutasoa kehitetään PSHP:n kanssa tehtyjen yhteistoimintasopimusten mukaisesti.